

Kysy lisää naapuruussovittelusta!

KOTILO-projekti

Projektia toteuttaa Suomen Pakolaisapu ry.

Projekti toteutetaan vuosina 2006–2010.
Rahoittajat RAY ja Ympäristöministeriö.

Pilottihanke, jonka keskeisiä tavoitteita ja toimintamuotoja ovat

- maahanmuuttajien ja suomalaisten asumisviihtyvyyden edistäminen
- konfliktien ennaltaehkäisy naapurustossa
- naapuruussovittelumallin kehittäminen
- monikulttuurisen asumisneuvonnan kehittäminen
- koulutuksien järjestäminen asukkaille ja yhteistyökumppaneille

Projekti keskittyy lähiöalueille, joissa asuu runsaasti maahanmuuttajia.

Eija Kontuniemi
Naapuruussovittelua koordinoiva
Kotilon aluetyöntekijä
puh. 040 835 2994
eija.kontuniemi@pakolaisapu.fi

Turussa:

Leena Kaitonen
Kotilon aluetyöntekijä
puh. 045 110 3483
leena.kaitonen@pakolaisapu.fi

Pirkanmaalla:

Timo Karppinen
Kotilon aluetyöntekijä
puh. 045 120 9046
timo.karppinen@pakolaisapu.fi

Naapuruussovittelu
puolueetonta – luottamuksellista – maksutonta

KOTILO-projekti

Projektikoordinaattori

Mervi Kivijoki-Poskiparta
Kaikukatu 3, 00530 Helsinki
puh: 040 561 8376
mervi.kivijoki-poskiparta@pakolaisapu.fi

Rahoittajat:

Raha-automaattiyhdistys ja Ympäristöministeriön Lähiöohjelma

www.pakolaisapu.fi/naapuruussovittelu

Naapuruussovittelu

KOTILO-projekti (2006–2010)
Suomen Pakolaisapu

Naapurussovittelu pähkinänkuoressa

- sovittelu on vapaaehtoista, puolueetonta ja maksutonta
- kaikkien osapuolten mielipiteitä kuullaan tapahtuneesta
- riita tai ongelma ratkaistaan ilman, että asiat kärjistyvät
- osapuolet tekevät yhteisen päätöksen siitä, miten tilanne korjataan
- vahinkoa kärsinyt saa kohtuullisen hyvityksen
- jälkiseurannassa tarkistetaan osapuolilta, onko tilanne korjaantunut vai onko tarvetta lisäsovitteluun
- naapurussovittelu ei ole riita- ja rikosasioiden sovittelua

Naapurussovittelu on Suomen Pakolaisavun KOTILO-projektin luoma malli. Sovittelukoulutusten kehittämisessä on tehty yhteistyötä sovittelun ammattilaisten kanssa.

Mitä on naapurussovittelu?

Asukkaiden välisten ristiriitojen taustalla on usein erilaisia asumistapoja ja -kulttuureja. Pahimmillaan pienet asiat kuten tuoksut ja äänet kärjistyvät ja johtavat jatkuviin yhteydenottoihin ja valitukseen kiinteistöyhtiöön. Pitkäkestoiset riidat huonontavat koko naapuruston asuinviihtyvyyttä.

Vaikka jokaisella on omia tapoja elää, täytyy kodissa ja varsinkin kerrostaloissa noudattaa yhteisiä sääntöjä. Asumista säätelee talokohtaisten järjestysmääräysten lisäksi kunnan järjestyslaki.

Naapurussovittelussa käydään avointa keskustelua riidan tai konfliktin osapuolten kesken koulutettujen sovittelijoiden avulla. Riidan osapuolet voivat tuoda esiin omia näkökulmiaan ja mielipiteitään ja päästä sopimukseen. Naapurussovittelu noudattaa sovittelun yleisiä periaatteita, joita ovat vapaaehtoisuus, luottamuksellisuus ja puolueettomuus.

Sovittelutilanteessa kukin osapuoli ottaa vastuun omasta toiminnastaan ja vahinkoa kärsinyt osapuoli saa tyydyttävän selityksen tai korvauksen tapahtuneesta. Laajemmin naapurussovittelun tavoitteena on asumisviihtyvyyden paraneminen.

Milloin on mahdollisuus sovitteluun?

Naapurussovittelussa voi sovittaa ristiriitatilanteita, joilla on selkeästi määriteltävät osapuolet ja osapuolilla on mahdollisuus vaikuttaa käsiteltävään asiaan. Sovitettava asia – ristiriita, konflikti tai vahingonteko – täytyy pystyä konkretisoimaan. Pelkkä ärsyttävältä tuntuva naapuri ei ole peruste sovittelun aloittamiselle. Naapurussovittelussa ei sovittaa riita- tai rikosasioita.

Sovitella voi esimerkiksi

- pieniä kiinteistöyhtiön tai asukkaan omaisuuteen kohdistuneita vahingontekoja
- arkielämää häiritsevää käyttäytymistä
- naapureiden, myös lasten välisiä riitoja ja nimittelyä
- asukkaiden sääntörikkomuksia

Sovittelun kulku

1) Naapurussovitteluun ohjaaminen

Aloitteen naapurussovittelun käynnistämisestä KOTILO-projektin työntekijöille voi tehdä ristiriitatilanteen osapuoli, muu asukas, kiinteistöyhtiön edustaja tai muu taho (esim. sosiaalitoimisto tai seurakunta). Naapurussovittelu on osapuolille maksutonta.

KOTILO-projektin työntekijät ottavat selvää, ovatko eri osapuolet kiinnostuneita sovittelun aloittamisesta. Molempien osapuolten on oltava sovittelussa mukana vapaaehtoisesti. Naapurussovittelun käynnistyessä tehtävään valitaan kaksi sovittelijaa. Sovittelijat ovat tehtävään koulutettuja vapaaehtoistyöntekijöitä. Osalla heistä on maahanmuuttajatausta. Tämä helpottaa tilanteissa, joissa toisena tai molempina osapuolina on maahanmuuttajataustainen henkilö.

2) Naapurussovittelun aloittaminen

Kun osapuolet ovat valmiita sovitteluun, tehtävään valitut sovittelijat ottavat heihin yhteyttä. Sovittelijat keskustelevat aluksi osapuolten kanssa erikseen puhelimesta tai kahden kesken ja kuulevat molempien osapuolten käsityksen asiasta. Tämän jälkeen sovitaan osapuolille ja sovittelijoille yhteinen tapaaminen.

3) Sovittelutilanne

Sovittelutilanteessa osapuolet kertovat oman käsityksensä tilanteesta. He voivat myös tuoda esiin tunteita, joita tapahtuma on heissä herättänyt. Jos toinen tai molemmat osapuolet ovat alaikäisiä, myös huoltajien on hyvä olla mukana.

Sovittelijat eivät tee osapuolten puolesta sovintoratkaisua, vaan auttavat osapuolia löytämään molemmille sopivan ratkaisun tilanteeseen. Lopuksi osapuolet sopivat kohtuullisesta hyvityksestä. Joissakin tapauksissa jo anteeksipyyntö ja lupaus molempia kunnioittavasta käyttäytymisestä rauhoittavat tilanteen. Myös mahdollisista vahinkojen korvauksista tai muista hyvitystavoista voi sopia.

Sääntöjen rikkoja saattaa olla tietämätön asumista säätelevistä säännöistä. Tällöin sovittelussa kerrotaan talon järjestyssäännöistä ja asumista koskevista tavoista sekä tuodaan esille muiden asukkaiden huoli.

4) Sovittelusopimus

Sovittelutilanteessa tehdyn sopimuksen pohjalta laaditaan kirjallinen naapurussovittelusopimus, josta käyvät ilmi yhdessä sovitut asiat sekä hyvitys tai korvaustapa. Sopimukseen kirjataan myös mahdollinen tilanteen jälkiseuranta. Tällöin selvitetään, onko tilanne korjaantunut vai onko tarvetta lisäsovitteluun. Kaikki paikalla olevat allekirjoittavat naapurussovittelusopimuksen.